

Nagyon fontos, hogy minden szakmában ki kell dolgozni a gyakorlati képzőhelyre vonatkozó tanmenetet, annak pontos tartalmát és ütemezését.

2. A normatív finanszírozás gyakorlati alkalmazása

- a. Normatív finanszírozás **tanulószerződéssel rendelkező tanuló** után jár. Feltétel a rendszeres iskolai és gyakorlati képzőhelyen való részvétel. Ennek ellenőrzése és igazolása a megyei kamarák feladata. A jelenlegi párhuzamosságok (többszöri iskolai, egyéb papírok beszerzése) megszűnnek.
 - b. Normatív támogatást igénybe vevő vállalkozással a **megyei kamarák szerződést kötnék**, amely tartalmazza a két fél jogait és kötelezettségeit. A szerződés tervezetét az MKIK dolgozza ki és teszi kötelezővé a megyei kamarák részére.
 - c. A kisvállalkozók elemi érdeke, hogy a **képzési normatívához havonta hozzájussanak**. Ennek egyik módja lehet, hogy olyan adónemhez kell kapcsolni, ami havi adóbevallást igényel. Ez jelenleg a hó közepén esedékes szja- és tb-járlék bevallás és befizetése. Ezt kiegészítve a normatív szakképzési járulék igénylésével, a befizetendő összegből levonható a normatíva. A kamarák a folyamatos ellenőrzések során ellenőrzik az igénylés jogosultságát (tanulólétszám, jelenlét stb.). Ezzel jelentősen egyszerűsödne az adminisztráció, csökkenne a vállalkozó költsége.
A tényleges és szakmailag alátámasztott normatívák kialakításával és annak alkalmazásával jelentősen csökkenthetők mind a vállalkozás, mind az állam kiadásai. A felesleges és túlbonyolított jelenlegi visszaigénylési rendszer számos kiadással, idegeskedéssel, hatalmas idővesztéssel jár. Ez senkinek sem lehet érdeke. A bizalom megteremtése az állam, a kamara és a vállalkozók között alapvető feltétel. Ehhez kell segítséget nyújtani és bizonyos mértékű felelősséget vállalnia a kamarának.
3. A vállalkozói érdekltség növelésére javasoljuk a szakképzési alap és a munkaerő-piaci alap bizonyos mértékű összekapcsolását. Amennyiben a vállalkozó az általa kiképzett tanulót legalább két évig a szakma megszerzése után tovább foglalkoztatja, legyen jogosult a bér és járulék 50-80 százalékát a munkaerő-piaci alapból visszaigényelni. A mérték a szakma keresettségétől, ill. a térség munkaerő-piaci helyzetétől függjön. Bizonyítható tény, hogy szakképzés-bizonyítvány megszerzése utáni kettő évben dől el igazából, hogy szakemberré válik-e a munkavállaló. Addig nagy valószínűséggel a munkabérét, járulékos költségeit és az utána járó közterheket sem képes megtermelni.
 4. Egyéb javaslatként megemlítjük a következőket:
 - a. A normatíva alkalmazásával / csökkentésével/ szabályozni lehetne, az ún. divatszakkák túlképzését.
 - b. Jelenleg nincs az RFKB döntéseinek figyelembe nem vétele miatt semmiféle szankció. Az RFKB hatásköre csak a TISZK-tagokra vonatkozik. Az eddigi tapasztalatok alapján megfigyelhető, hogy egy szigorúbb létszámcsökkenés - egy adott szakmában - után a piaci képzésben megnőnek a szakma képzési számai. Itt is nagyobb szerepet kellene kapni a kamarának véleményezési vagy akár vétőjoggal. Különösen igaz ez az állami támogatásokkal működő piaci képzőszervezetekre.
 - c. A morális problémák elkerülése érdekében javasoljuk, hogy a tanulmányi szerződésekben kerüljön rögzítésre, hogy az ösztöndíj kifizetése csak banki úton, átutalással lehetséges.

Összefoglalva javaslatunkat: meggyőződésünk, hogy az egyszerűbb adminisztráció és a költségeket jelentősen csökkentő normatív finanszírozási rendszer érdemben javítja a vállalkozók érdekeltségét a szakképzésben. Bár ma is működik egy ún. átalány elszámolás, de ez olyan alacsony összeget jelent, hogy egyértelműen az érdekeltség ellen hat. Tisztában vagyunk vele, hogy a tényleges és szakmailag alátámasztott normatív finanszírozás a hivatali bürokráciával nehezen fogadható el, bár egybe esik a kormány törekvéseivel. Kitaró és meggyőző tárgyalással, okos kompromisszumokkal azonban elérhető.

DR. TÓTH ISTVÁN ÉS SZÉNÁSI RÓBERT
CSMKIK OSZMM TAGJA ÉS AELNÖKE

Szerződéses szakmunkástanulók költségeinek összetevői, autószerelő, autóelektronikai műszerész és karosszerialakatos szakmában

A szerződéses tanulók költségeit három fontos tényező határozza meg:

- **Első tényező:** a vizsgált műhelyekben 2007-2010 között átlagosan 33-35 000 Ft/fő/hó költségvonzata volt egy tanuló képzésének (ez magába foglalta az étkezés, biztosítás, munkaruha, üzemorvos, ösztöndíj és közterhei költségeit).
- **Második tényező:** az előzőek nem tartalmazták, de elszámolható volt még a védőeszközök, tisztálkodási eszközök, szerszámköltségek és anyagköltségek tanulóra eső hányada, valamint az **oktató bérének és járulékainak** a fenti célra elszámolható költsége. E második tényező összege évente változó, függ a tanulók létszámától, az oktató bérének besorolásától, (az oktató milyen végzettséggel rendelkezik, pl. mesteri cím) a műhely felszerelésétől (eszközpark, technológiák oktatási célú használata) stb.
- **Itt az a javaslatunk**, hogy amennyiben 8 fő esetén 1 fő oktató/8 óra számolható el, akkor 7 főnél 7,5 óra, 6 főnél 7 óra, 5 főnél 6,5 óra, 4 főnél 6 óra, 3 főnél 5,5 óra, 2 főnél 5 óra, 1 főnél 4,5 óra legyen elszámolható.
- **Harmadik tényező:** jelentős terhet jelent még az adminisztráció, mert nem minden vállalkozó, illetve könyvelő vállalja fel (vagy nem kis könyvelési díj ellenében) az alább felsorolt feladatokat:
 - Bejelentkezés NSZFI felé /nyilvántartási szám miatt/
 - Képzőhely-tanúsítvány megszerzése
 - Tanulói igény / kamara, iskola/
 - Befogadó nyilatkozat
 - Tanulószerződés
 - APEH 11T1041 biztosított jogviszony bejelentés
 - Baleseti oktatás, jegyzőkönyv
 - Foglalkozáseü. szolgálat bejelentés, üzemorvosi vizsgálat
 - Tanuló baleseti biztosításkötés
 - Étkezés biztosítása (meleg étel vagy étkezési jegy) és nyilvántartása
 - Munkaruha, védőfelszerelés biztosítása és nyilvántartása
 - Bérszámfejtés és ezek nyilvántartása
 - Betegszabadság-, táppénz-ügyintézés és -nyilvántartás
 - APEH (NAV) havi bevallás (1108 A+M)

- Közterhek utalása tanuló után
- Jelenléti ív vezetése
- Iskola felé havi érdemjegyek jelentése (magatartás, gyakorlat, szorgalom).
- Munkanapló, műhelynapló vezetése, ellenőrzése
- Gyakorlati napló vezetése (napi elvégzett feladatokról)
- Év végi adózással kapcsolatos nyilatkozatok, jövedelem és egyéb igazolások
- Esetleges szja-bevallás elkészítése
- Tanulóviszony megszűnésekor: 11T1041 biztosítás kijelentés, igazolások, egyéb bizonylatok, elszámolólap (kamara)
- A szakmai képzés tantervének beillesztése a gyakorlatba, a tanuló személyi képességeinek figyelembevételével.

Itt a következőt javasoljuk: ha jelentős könnyítés nem lesz, akkor 8 főtől kiindulva, csökkenő módon, egy elszámolható fejkvótát lenne szükséges megállapítani. Pl. 8 fő esetén havi: 4 E Ft, 7 főnél 3,8 E Ft, 6 főnél 3,6 E Ft, stb. tanulónként.

A normatív finanszírozás meghatározásához mindhárom fenti tényező figyelembevételét javasoljuk.

A fentiek a szakképzés költségeinek a vázlatát jelölik, a pontos, részletesebb kidolgozást kívánják segíteni.

A kamara döntése alapján lehetne a harmadik tényezőnél felsorolt munkáltatói feladatok közül néhányat megszüntetni vagy egyszerűsíteni.

A felsorolások más szakmák tekintetében is felhasználhatók.

SZÉNÁSI RÓBERT ÉS ORCSIK SÁNDOR
CSMKIK OSZMM AELNÖKÖK

A szakképzés Franciaországban

Egy tanulmányút tapasztalatai

Hazai kamarai szakképzési szakértők a franciaországi Finistere megyében tettek tanulmányutat. E beszámoló szerzője is tagja volt a delegációnak. A látogatás rendkívül sok új szakképzési információval, tapasztalattal szolgált, melyek közül a legfontosabbakat szeretném a kedves olvasóval is megosztani. Ne egy kiérlelt tanulmányra, inkább egy információhalmazra számítsanak. További részletekkel pedig minden érdeklődőnek szívesen szolgálok, ha személyesen megkeresnek.

A szakképzési, oktatási rendszerük felépítése irigylésre méltó. A szakképzésért-szakemberképzésért példamutatón tudnak összefogni a különböző szervezetek. Egyöntetűen a szakképzés minősége és finanszírozása lebeg a szemük előtt. Legfontosabb céljaik: mindenki munkát kapjon és meg is tudja tartani azt, az emberek a tanulással magasabb szintre tudjanak jutni. A társadalomba való beilleszkedés támogatása és az élethosszig tartó tanulás lehetőségének megteremtése nagyon fontos követelmény számukra.

Különös figyelmet fordítanak a képzésre és arra is, hogy a végzett szakmunkások ne „kallódjának el”, mindenkinek legyen munkahelye.

A Bretagne-i régió – látogatásunk helyszíne – Franciaország egyik legdinamikusabban fejlődő régiója, és ezért sokat is tesznek. A munkanélküliségi ráta az országban a legalacsonyabbak közé tartozik, közlekedési infrastruktúrájuk (autópálya, vonat, repülő) kitűnő. A Bresti Kereskedelmi és Iparkamara 7 kamara tevékenységét fogja össze. Fontosnak tartják, hogy a nagyvállalatok számára

szakképzett munkaerőt tudjanak biztosítani. Ugyancsak fontosnak tartják a külföldi partnerkapcsolatok fejlesztését. A szakmát tanulók számára külföldön is keresnek gyakorlati képzőhelyeket, ezzel is segítve az ismereteik bővítését. Magyarországgal is szeretnének együttműködni több területen.

Franciaországban kb. 500 000 fő a szakmunkástanuló és 400 000 fő a gimnazista. Ezen az arányon úgy akarnak változtatni, hogy 1 millió főre emelik a szakmunkástanulói létszámot. A tanulók kikerülve az iskolapadból, 80%-os arányban találnak munkahelyet maguknak. Ugyanez szakközépiszkolai végzettség esetén, már csak 60%-os arányt mutat.

Régió-kamara-állam-vállalatok

A régió-kamara-állam-vállalatok közösen határoznak a szakmai képzésről, megvizsgálják, hogy az ágazatoknak milyen szakmákra, milyen létszámú szakemberekre van szükségük, és ennek megfelelően indítják a képzéseket.

Franciaországban a szakképzés irányítása nagymértékben a kamara hatásköre, együtt működik az állammal, a régióval (területi önkormányzattal) a szakmai szervezetekkel és a vállalkozásokkal.

A régió, azaz a Területi Önkormányzat hatásköre alá tartozik a szakképzési rendszer koordinálása. Az elméleti és gyakorlati képzés aránya közel azonos, bár egyértelműen gyakorlatorientált. A tanulók számára a gyakornokképzés ingyenes és még ezen felül a régió anyagi segítséget, támogatást nyújt szállás, étkezés, utazás stb. tekintetében,

különös figyelemmel és támogatással a munkanélküliekre.

A régió határozza meg a fiatalok és felnőttek részére a szakképzési feladatokat. Két „évjáratall” számolnak: 26 év alatti, illetve 26 év feletti „diákokkal”. A szakképzés számára költségvetésük 26%-át fordítják.

A Regionális Tanács – közbeszerzés útján – megvásárolja a teljes körű szakképzést. A gyakorlat-elmélet oktatása váltakozik 1-es szinttől az 5-ös szintig, a mérnökképzésig, lefedve mindent, előképzéstől az orientáló képzésig. A régió finanszírozása minden területre kiterjed. A gyakorlati képzés is ingyenes, a költségeket a régió állja. Egyéni támogatás is lehetséges egyedi képzés esetén. A régió határozza meg, dönti el, hogy a különböző szakterületekre hány főt lehet, illetve kell alkalmazni.

Szakmunkásképzésben az önkormányzat szerződést köt a képzőintézményekkel. A régió épület-fenntartási, szociális és pedagógiai segítséget nyújt. Ezt teszi eszközvásárlások (első vásárlások) esetében is. Ezen kívül biztosít vállalati támogatást és a diákok munkájának támogatására is áldoz. A régió szakképzési pénzének fele az előbb felsoroltakra, másik fele a szakképzésre irányul. Közvetlen támogatás jár a tanulók utaztatására és ez a vállalkozók és a képzőközpontok részére is jár. Minden közszereplőnek, minden beruházásra közbeszerzési eljárást kell indítania.

A 11–14 évesek számára pályaaorientációkat, bemutatókat szerveznek, így segítve a fiatalok megfelelő szakma kiválasztásában. Pályaválasztási szakemberek egészen az érettségiig